

Утвърдил: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Философски

Специалност:

Ф	Ф	К	0	5	0	1	1	2
---	---	---	---	---	---	---	---	---

Психология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

3	0	1	2
---	---	---	---

Психология

Преподавател: доц. д-р Людмила Андреева

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	45
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	2 домашни работи	20
	Научно есе	10
	Седмични тестове за самопроверка	20
	Седмична самостоятелна работа в Moodle	35
	Седмични психологически въпросници за самопознание	20
Обща извънаудиторна заетост		
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		3.5
Кредити извънаудиторна заетост		1.5
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Седмични тестове за самопроверка и задачи за домашна работа	30%
2.	Изпит	70%

Анотация на учебната дисциплина:

Една от дефиниращите характеристики, които отграничават хората от другите животни, е не само способността ни да мислим, но и да осъзнаваме това, което мислим. Втора характеристика, макар и обща с някои други животински видове, е социабилността ни и централното значение, което придаваме на взаимоотношенията си с другите хора. Тези характеристики са в ядрото на социалното познание: начина, по който интерпретираме, анализираме и запамятаваме информация за социалния свят. Курсът представя трите основни познавателни процеса, които прилагаме в социалния си свят: (1) информацията, която получаваме за другите хора (и за себе си), се интерпретира, т.е. придава ѝ се значение често както чрез социалния контекст, така и чрез миналия ни опит, културните ценности и т.н., (2) социалната информация се анализира, т.е. първоначалната интерпретация може да се приспособи, да се промени или дори да се отхвърли, (3) социалната информация се съхранява в паметта, от която по-късно може да се извлече. Възстановяването на информацията от паметта може да изисква значителни усилия, които невинаги сме готови да вложим. Тъй като "социален свят" се отнася както за другите, така и за себе си, представените теории и изследвания в курса са в еднаква степен за другите хора, за нас самите и за нас във взаимодействие с околните.

Курсът има за цел да очертае основните аспекти на социалното познание: как възприемащите социалния свят подхождат към постигането на разбиране за себе си и за другите, придвижвайки се отвъд техните „наивни“, лаически теории за начина, по който функционират хората. Курсът се концентрира върху използваните методи, провежданите изследвания и приложението на емпиричните резултати, т.е. тяхната стойност за всекидневния живот на хората.

Предварителни изисквания:

Няма

Очаквани резултати:

След завършване на курса студентите:

- ще имат задълбочени познания за актуалните теоретични и методологически подходи и развитие в областта на социалното познание;
- ще могат да мислят критично и методологично обосновано за ключови въпроси в областта на социалното познание;
- ще могат да оценяват и да интерпретират психологически изследвания в областта на социалното познание;
- ще са способни да общуват с аудитории с различни нива на познания;
- ще са способни да изготвят писмени текстове върху психологически проблеми и въпроси;
- ще изграждат уважение към хората и техните фундаментални човешки права независимо от възрастта, пола, способностите, етническата или религиозна им принадлежност.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1	Въведение в социалното познание Що е социално познание? Социалното познание и социалната психология. Социалното познание и когнитивната психология. Историческа перспектива. Отношение на социалното познание към други ключови теоретични парадигми. Три принципа на социалното познание. Елементи на социалното познание. Преработка на социална информация. Въпроси в социалното познание.	3

	Междугрупови аспекти на познанието. Познание и социално взаимодействие. Индивидуална и социална структура. Межкултурна перспектива.	
2	Възприемане на себе си и Аз-концепция Лични фактори, които влияят върху Аз-концепцията. фокусиране върху самосъзнанието. Полови различия в самоопределението. социални фактори, които влияят върху Аз-концепцията. Начини да се поддържа положителна Аз-концепция. Негативите на твърде положителни становища за себе си. Начини, по които хората се представят на другите. Положителни и отрицателни страни на Аз-презентацията. Културни влияния върху Аз-перцепцията и себепредставянето. Неефективно себепредставяне и провалени идентичности (засрамване и спасяване на репутацията, деградация на идентичността, стигма).	3
3	Социални схеми и формиране на впечатления Схеми (типове схеми, схематична преработка). Схеми за хора и групови стереотипи (схеми за човек, групови стереотипи). Управление на впечатленията(централност на личностните черти, първи впечатления, впечатленията като самоизпълняващи се пророчества, евристики).	4
4.	Избори и действия: самоконтрол Какво правят хората и какво то означава. Свобода на действие. Цели, планове, намерения. Саморегулация. Ирационалност и саморазрушение. Пари и вземане на решения. Психологически пол, биологичен пол и решения. Отлагане на задоволяването. Поставяне на културното животно в перспектива.	4
5.	Грешки и уклони Уклон към потвърждение. Грешка на конюнкцията. Илюзорна корелация. Грешка на базисните проценти. Грешка на комарджията и горещата ръка. Ефект на фалшивия консенсус. Ефект на фалшивата уникалност. Статистическа регресия. Илюзия за контрол. Магическо мислене. Хипотетично мислене. Хората наистина ли са идиоти? Колко сериозни са грешките? Намаляване на когнитивните грешки.	4
6.	Социални идентичности и управление на впечатленията Азът, който познаваме (ролеви идентичности; социални идентичности; изследвания върху формирането на Аз-концепцията; ситуираният Аз). Азът, който разиграваме (идентичности и поведение; избиране на идентичност за разиграване; идентичностите като източник на консистентност; самосъзнание и несъответствия в Аза). Самооценка (оценка на самооценката; източници на самооценка; самооценка и поведение; защитаване на самооценката). Тактическо управление на впечатленията (управление на външния вид; подривяване на действията; убеждаване на хората чрез принудителното им вкарване в социална роля; управление на впечатленията онлайн). Откриване на измамно управление на впечатленията (задни мотиви; невербални насоки за измама).	3
7.	Атрибутивна теория Теории за атрибуцията. Индивидуални различия. Културни различия. Диспозиционни срещу ситуационни атрибуции. Извличане на заключения за диспозициите от действията. Ковариационен модел на атрибуцията. Атрибуции за успех и провал. Уклони и грешки в атрибуцията. Свърхатрибутиране на диспозиции. Фокус на вниманието. Различия актьор-наблюдател. мотивационни уклони.	4
8.	Невербална комуникация Природата на невербалната комуникация. Десет канала на невербалната комуникация. Функции на невербалната комуникация. Подобряване на невербалните комуникативни умения.	4
9.	Измамна комуникация	4

	Природата на междуличностната измама. Измамните актове са разнообразни. Комуникативни поведения и измама. Откриване на лъжата в различен контекст.	
10.	Междуличностен конфликт Що е междуличностен конфликт? Конфликтът в личните взаимоотношения. Власт и конфликт. Управление на междуличностния конфликт.	4
11.	Слушане Природата на слушането. Начини да се слуша. Чести бариери пред ефективното слушане. Превръщане в добър слушател.	4
12.	Интимни взаимоотношения Природата на интимните взаимоотношения. Общуване в романтичните взаимоотношения. Общуване в семействата. Подобряване на общуването в интимните взаимоотношения.	4

Конспект за изпит

№	Въпроси:
1	Въведение в социалното познание
2	Възприемане на себе си и Аз-концепция
3	Социални схеми и формиране на впечатления
4.	Избори и действия: самоконтрол
5.	Грешки и уклони
6.	Социални идентичности и управление на впечатленията
7.	Атрибутивна теория
8.	Невербална комуникация
9.	Измамна комуникация
10.	Междуличностен конфликт
11.	Слушане
12.	Интимни взаимоотношения

Библиография

Основна:

Shelley, S. & Taylor, S. E. (2017). *Social Cognition: From brains to culture* (3rd ed.). SAGE.

Paul Verhaeghen, Christopher Hertzog (2014). (Eds.). *The Oxford Handbook of Emotion, Social Cognition, and Problem Solving in Adulthood*. Oxford: Oxford University Press.

Augoustinos, M., Walker, I, & Donaghue, N. (2014). *Social cognition: An integrated introduction*. SAGE Publications Ltd.

Floyd, K. (2021). *Interpersonal communication* (4th ed.). Boston: McGrawHill.

Андреева, Л. (2007). *Социално познание и междуличностно взаимодействие*. София: Университетско издателство „Св. К. Охридски“.

Допълнителна:

Aronson, E., Wilson, T. D., & Sommers, S. R. (2019). *Social psychology* (10th ed.). New York, NY : Pearson

Brewer, M. & Hewstone, M. (Eds.). (2004). *Social cognition*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd.

Delamater, J. (Ed.). (2006). *Handbook of social psychology* (Chapter 11, pp. 259–283). London: Springer.

Hargie, O. D. W. (Ed.) (2018). *Handbook of communication skills* (4th ed.). London: Routledge.

Moskowitz, G. B. (2005). *Social cognition: understanding self and others*. New York: The Guilford Press.

Pennington, D. C. (2000). *Social cognition* (Routledge modular psychology). London: Routledge

Критерии за оценяване

Семестриалната оценка се формира по следния начин:

- 20% от семестриалните домашни работи
- 20% от седмичните тестове
- 60% от финалния изпит

Оценката на тестовете се формира по следния начин:

- 85-100% - отличен 6
- 70-84% - много добър 5
- 60-69% - добър 4
- 50-59% - среден 3
- <49% - слаб 2

Дата: 20.11.2020 г.

Съставил: доц. Л. Андреева